

HESTEBØNNESORTER – DYRKNINGSEGENSKABER OG SYGDOMSMODTAGELIGHED

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I valg af sort skal man ud over udbytte vægte, at sorten er sund og tidlig. Resultater fra de seneste fire år viser forskelle sygdomsmodtageligheden i sorter af hestebønner.

I projektet FABARES er der i fire år fokuseret på sygdomsmodtagelighed i hestebønner dels ved dyrkning i Økologiske Landsforsøg og hos JNK Plant Breeding, hvor sorterne er blevet dyrket under konventionelle forhold uden svampebekæmpelse. I denne artikel er resultaterne for de fire år samlet. Mange af sorterne er jævnbyrdige i udbytte i de økologiske forsøg, derfor er det relevant at lægge vægt på andre dyrkningsegenskaber.

RESULTATER FRA ØKOLOGISKE LANDSFORSØG

I de Økologiske Landsforsøg er der gennemført 8 forsøg i 2015-2018. I tabellerne er vist de sorter, som har indgået i alle forsøg. I tabel 1 er samlet oplysninger om plantetal, sorternes tidlighed ved blomstring (angivet ved vækststadium. Højt tal = tidlig blomstring). Ukrudtsforekomst og lejesæd. I tabel 2 er vist udbytte, proteinindhold og tusindkornsvægt. I nogle af forsøgene er der registreret angreb af chokoladeplet, resultaterne er vist i tabel 3. Der er ikke registreret betydende angreb af andre sygdomme eller bladlus.

Tabel 1. Plantetal, dyrkningsegenskaber og ukrudt i Økologiske Landsforsøg

2015-2018. 7 forsøg			Græsukrudt pct. dækning af jord	Tokimbladet ukrudt pct. dækning af jord	Lejesæd karakter 0-10

Sort	Planter pr. m ²	Vækststadium ¹⁾	Blomstring afsluttet	Før høst	Blomstring afsluttet	Før høst	Blomstring afsluttet	Før høst
Fanfare	45	60	0,3	28	30	36	0,0	0,8
Fuego	41	60	0,3	28	30	36	0,0	0,8
Babylon	43	59	0,3	27	34	36	0,0	1,1
Boxer	44	61	0,3	28	34	36	0,0	1,1
Columbo	41	61	0,3	27	31	37	0,2	1,8
Kontu	40	63	0,3	32	39	39	0,4	1,2
Gloria	43	57	0,3	29	37	36	0,0	1,3
Julia	43	57	0,3	26	32	36	0,1	1,5
Lynx	44	58	0,3	27	32	35	0,0	0,8
Taifun	40	59	0,3	29	32	37	0,0	0,9
Tiffany	41	59	0,3	27	29	36	0,0	1,6
Vertigo	43	61	0,3	28	32	37	0,0	1,7
LG Cartouche	47	58	0,0	15	29	34	0,0	0,4

1) Skala til bedømmelse af vækststadier:

50 ingen blomsterknopper synlige; 51 blomsterknopper i nederste krans; 52 blomsterknopper i to nederste krans; 53 blomsterknopper i tre nederste krans; 60 begyndende blomstring af nederste krans; 61 10% af blomsterne åbne

Tabel 2. Udbytte og kvalitet fra Økologiske Landsforsøg 2015-2018.

Sort	TKV, gram	Råprotein pct. i tørstof	Vand pct.	Udbytte hkg pr. ha	
				kerne	råprotein
2015-2018, antal forsøg	6	7	7	7	7
Fanfare	449	27,9	22,2	36,0a	8,62 a
Fuego	480	27,6	22,1	37,6a	8,89 a
Babylon	459	27,2	22,0	35,9a	8,33 ab
Boxer	462	27,8	22,0	37,4a	8,93 a
Columbo	468	29,3	21,7	29,6c	7,43 bc
Kontu	289	28,0	23,3	20,0e	4,89 d
Gloria	401	30,6	24,6	25,2d	6,6 c
Julia	470	29,5	23,0	32,1bc	8,13 ab
Lynx	449	28,1	23,3	36,7a	8,84 a
Taifun	446	28,0	21,7	34,5ab	8,26 ab
Tiffany	456	28,1	22,5	37,8a	9,09 a
Vertigo	499	27,7	22,2	37,4a	8,91 a
LG Cartouche	507	30,2	24,4	32,9abc	8,31 ab
LSD				4,01	1,04

Tabel 3. Procent dækning med chokoladeplet, når 50 pct. af bælgene er i fuld størrelse (P9)

Hestebønne	2015	2016	2017	2018
<i>Antal forsøg¹⁾</i>	1	1	1	1
Lynx	2	14	13	8
Taifun	3	22	19	8
Tiffany	2	14	21	10
Fuego	5	18	12	14
Vertigo	3	12	13	15
Fanfare	2	25	20	18
Boxer	1	16	21	18
Birgit			12	20
Stella				29
Daisy				18

¹⁾ Kun forsøg med mere end 1 pct. dækning er medtaget.

RESULTATER FRA AFPRØVNING HOS NORDIC SEED FORETAGET AF JNK PLANT BREEDING

Forsøgene er gennemført under konventionelle forhold uden svampebekæmpelse. Der har været fokus på sorterens tidlighed i blomstring, modningstidspunkt og sygdomsmotagelighed. I forsøgene har der været angreb af chokoladeplet og vikkeskimmel. Der er ingen registreringer fra 2018 på grund af tørken.

Tabel 4. Dyrkningsmæssige egenskaber. Forsøg hos Nordic Seed.

Sort	Begyndende blomstring, dato			Modenhed, dato			Plantehøjde, cm		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2016	2017	gens. 2 år
Babylon	04-jul	14-jun	10-jun	22-aug	05-sep	03-sep	127	114	121
Boxer	04-jul	12-jun	07-jun	29-aug	06-sep	09-sep	138	134	136
Columbo	03-jul	11-jun	07-jun	20-aug	01-sep	01-sep	127	121	124
Divine	08-jul	15-jun	13-jun	20-aug	06-sep	06-sep	137	135	136
Fanfare	03-jul	13-jun	08-jun	20-aug	06-sep	07-sep	143	137	140
Fuego	03-jul	12-jun	07-jun	20-aug	04-sep	08-sep	145	135	140
Gloria	06-jul	15-jun	12-jun	21-aug	03-sep	03-sep	123	125	124
Julia	08-jul	16-jun	14-jun	23-aug	04-sep	09-sep	128	145	137
Kontu	27-jun	08-jun	01-jun	14-aug	24-aug	21-aug	113	110	112
Lynx	05-jul	14-jun	12-jun	24-aug	04-sep	11-sep	140	138	139
Taifun	06-jul	14-jun	12-jun	24-aug	06-sep	09-sep	132	122	127

Tiffany	05-jul	15-jun	12-jun	24-aug	07-sep	07-sep	143	133	138
Vertigo	04-jul	13-jun	08-jun	26-aug	05-sep	09-sep	147	142	145
Gens.	04-jul	13-jun	09-jun	22-aug	03-sep	05-sep	134	130	
Blomstre tidligere end gennemsnittet.									
Modner tidligere end gennemsnittet.									

Table 5. Sygdomsregistreringer. Forsøg hos Nordic Seed.

Sort	Chokoladeplet, pct. dækning				Vikkeskimmel, pct. dækning af bladareal			
	2015	2016	2016	2017	2016	2017	gns. 2. år	
		29. juni	10. aug.					
Babylon	5	3	27	6	4	8	6	
Boxer	8	3	27	7	11	10	10	
Columbo	19	6	30	10	11	10	10	
Divine	55	3	25	17	13	9	11	
Fanfare	55	4	22	5	4	7	6	
Fuego	18	2	13	8	6	6	6	
Gloria	25	7	28	8	10	6	8	
Julia	6	4	27	5	9	6	8	
Kontu	50	6	53	16	11	10	10	
Lynx	5	3	13	3	4	4	4	
Taifun	9	3	22	6	9	7	8	
Tiffany	14	2	11	6	6	8	7	
Vertigo	9	3	17	4	8	6	7	
Gens.	21	4	24	8	8	7	8	
Har haft en højere dækning med chokoladeplet/vikkeskimmel end gennemsnittet.								